Fredericia, den 19. juli 2016

Høring over udkast til bekendtgørelse om direkte støtte til landbrugere efter grundbetalingsordningen m.v.
Tak for muligheden for at komme med bemærkninger til bekendtgørelsen, Jeres j.nr. 16-80182-000001. Herned vores bemærkninger.

Konklusion
Det skal være muligt at anvende langt flere sorter og arter som MFO-afgrøde. Det bør bl.a. være muligt at bruge kvælstoffikserende afgrøder som MFO-afgrøde. I det hele taget bør alle forordningens muligheder være en mulighed i Danmark.

§ 8, stk. 2, bør omformuleres, så bestemmelsen får et bredere anvendelsesområde.

Det foreslås, at § 5, stk. 2 og § 23 bortfalder.

§ 33 om permanente græsarealer synes her ud over at være problematisk og der er mange forhold omkring reglen, anvendelsen og klassifikationen, der synes at være problematisk. Der bør redegøres indgående for disse forhold. Herunder bør der være klageadgang for udpegningen af miljømæssigt sårbare arealer.

Frivillige randzoner
Bæredygtigt Landbrugs sejr i Bojersagen om randzoner, fik den logiske konsekvens, at randzoneloven endegyldigt blev ophævet efter folketingsbeslutning den 21. januar 2016. Desværre ses randzoneloven fortsat som grundlag for reguleringen af dansk landbrug.

Der var ingen faglig begrundelse for, at de forhenværende randzoner skulle være netop 9 meter. Bredden blev justeret så det passede med et politisk bestemt antal hektar, der skulle udlægges som randzoner – dog uden der var fuldstændigt overblik over den samlede mængde randzoner på landsplan.

Det virker besynderligt, at bredden på de frivillige randzoner ikke kan være mindre end 9 meter. Hvis det giver fagligt mening at udlægge brak langs et vandløb, hvor bredden varierer eller er mindre end 9 meter, bør dette areal også kunne tælle med som frivillige randzoner. Hvis landmanden vurderer, der kan være en risiko for, der kan ske jorderosion i en bredde på 5 meter langs et vandløb, men der ingen risiko er for de sidste 4 meter, bør det være i alles interesse, at de 5 meter kan tælle med som frivillige randzoner. Desuden bør anvendelsen af de frivillige randzoner ikke afgrænses til de, der fremgår af NaturErhvervstyrelsens korttema over randzoner i Miljø- og Fødevareministeriets Internet Markkort. Det bør være helt op til landmanden at udlægge de frivillige randzoner, hvor det giver mening.

Anvendelsesområdet og incitamentet til at lave frivillige randzoner bliver større, hvis der kan ses en mening med at udlægge randzonerne. Det kan f.eks. være at en varieret bredde giver en bedre anvendelse af markerne der grænser op til vandløbet, så overlap ved kørsel forebygges, eller en mindre mark er et par meter for bred til at passe med sprøjtesporene. Der kan sikkert også findes andre situationer, hvor frivillige randzoner på en intelligent måde kan anvendes og giver mening, selvom bredden ikke nødvendigvis er 9 meter eller derover.

Flemming Fuglede Jørgensen, formand, Borupgaard, Trudslevvej 58, 9480 Løkken. Mob. 20 30 00 03. mail: borupgaard@mail.tele.dk
Administration: Gl. Tårupvej 48, 7000 Fredericia. Tlf: 71 99 33 43. mail: info@baeredygtigtlandbrug.dk
Hjemmeside: www.baeredygtigtlandbrug.dk

Flere sorter og arter som MFO, jf. bekendtgørelsens § 32, stk. 2
Det er ikke rimeligt at angive, hvilke efterafgrøder og tidligt såede vinterafgrøder, der er "godkendt". Det er jo oplagt at lægge dette ud til fagligheden, og om nødvendigt udarbejde en vejledning, der løbende kan tilpasses efterhånden som der opstår ny viden. Herunder bør det også være muligt at anvende kvælstoffikserende planter som pligtige efterafgrøder. Et eksempel er vintervikke, der med de nuværende regler ikke kan indgå i blandingen af efterafgrøder. Vintervikke som efterafgrøde sikrer både biodiversitet og jordens frugtbarhed. Den er desuden med til at sikre en god vækst af den afgrøde, f.eks. korn, den er etableret med.

Derudover mangler en art som boghvede som er en godkendt blandingsafgrøde. Boghvede fremmer ligeledes jordens biodiversitet og er et vigtigt foderemne til faunaen,

Der bør derudover gives mulighed for, at andre kornarter kan indgå som MFO-efterafgrøder. Her tænkes særligt på havre. Arten bidrager til biodiversitet i mikroorganismer og reducerer sædskiftesygdomme.

Det er generelt problematisk, at reglerne igen og igen spænder ben for danske landmænd. Sidste år var det MFO-kravene for efterafgrøder, hvor mange danske landmænd blev tvunget til at nedsprøjte korn for at få høsten i hus, fordi myndighederne havde opstillet et krav om, at MFO-efterafgrøderne skulle være i jorden inden den 20. august. De rigide krav om afgrøder og datoer medfører gang på gang en dårligere produktion, et ringere miljø og et dårligere kornprodukt. Reglerne bør derfor straks ændres og dette bør indstilles til ministeren.

Kvælstoffikserende planter som hovedafgrøde
Der er behov for at udnytte alle mulighederne i Bilag X, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013. Herunder fremgår det bl.a. at kvælstoffikserende planter som hovedafgrøde ifølge forordningen kan tælle med som MFO med vægtningsfaktor 0,7.

Det er urimeligt og helt ved siden af formålet i forordningen, at Danmark implementerer reglerne som om, at forordningen angår reduktion af nitrat fra danske landmænd. Hovedformålet i forordningen er at sikre landskabelig diversitet. Vi opfordrer til, at danske landmænd som noget helt naturligt får mulighed for at bruge hele listen af muligheder.

§ 5, stk. 2
Ordlyden af den foreslåede § 5, stk. 2 er mildest talt overflødig. Reglen angiver, at en landbruger kan angive, at egne betalingsrettigheder skal inddrages før forpagtede betalingsrettigheder. Der er jo så mange ting i fællesskemaet man kan som der ikke er retsregler for. Lige præcis denne bestemmelse er helt overflødig og bør bl.a. pga. lovtekniske årsager bortfalde, fordi bestemmelsen er uden indhold. Det vil derimod være velegnet i vejledningen samt en forklaring på hvorfor denne mulighed er til stede. Det skal understreges, at muligheden bør være et tilvalg i ansøgningsskemaet og ikke et fravalg.

Reglen synes også at være af formueretlig karakter og reglen bør under alle omstændigheder overvejes nærmere.

Flemming Fuglede Jørgensen, formand, Borupgaard, Trudslevvej 58, 9480 Løkken. Mob. 20 30 00 03. mail: borupgaard@mail.tele.dk
Administration: Gl. Tårupvej 48, 7000 Fredericia. Tlf: 71 99 33 43. mail: info@baeredygtigtlandbrug.dk
Hjemmeside: www.baeredygtigtlandbrug.dk

Det foreslås, at bestemmelsen bortfalder.

§ 8, stk. 2

Det er rigtig fint, at der lægges op til, at midlertidige ekspropriationer giver mulighed for, at landbrugere kan få deres betalingsrettigheder retur. En midlertidig ekspropriation sker bl.a. i forbindelse med, at et landbrugsareal midlertidigt skal bruges i forbindelse med et større anlægsarbejde til maskiner, opbevaring, m.v. fx i forbindelse med motorvejsbyggeri. Problemet er, at forordningen indeholder en umiddelbart gældende regel hvorved betalingsrettigheder bortfaldes, hvis der ikke har været landbrugsaktivitet 2 år i træk.

Det er tilsyneladende NaturErhvervstyrelsen fortolkning, at man kan dispensere fra denne umiddelbart gældende regel. Det har tidligere fremgået af vejledningen og nu ønsker man altså at kodificere det. Det er nok også at foretrække.

Problemet er, at man reelt vælger at imødekomme én situation og ikke ser problemstillingen i en større sammenhæng. Reglen burde formuleres generelt og bør ikke indeholde et krav om, at der skal være sket en midlertidig ekspropriation. Det bør være tilstrækkeligt, at landmanden ikke har haft indflydelse på arealets tilstand.

Der er masser af steder i Danmark, hvor vandløbene er så dårligt vedligeholdt, at markerne forsumper og det ikke er muligt at opretholde en tilstrækkelig landbrugsaktivitet på arealet, jf. bl.a. EU-Domstolens dom C-61/09, der bl.a. angår begrebet landbrugsaktivitet. Ift. vandløbene er manglende vandløbsvedligeholdelse, manglende oprensning og regulativer af ringe kvalitet hovedårsagen til, at en del jord ikke kan holdes i god landbrugsmæssig stand. Konsekvensen er, at landmanden placeres i en situation, hvor han ikke lovligt kan indberette arealet med henblik på at opnå landbrugsstøtte, fordi arealet ikke kan holdes i god landbrugsmæssig stand.

Mange gange kan landmanden ikke på forhånd vide om arealet opfylder betingelsen, fordi han jo ikke ved om kommunen har i sinde at foretage den nødvendige oprensning. Realiteten er med andre ord, at landmanden betaler regningen for kommunernes manglende iagttagelse af gældende ret.

Der er formentlig andre situationer, hvor afgørelser eller fænomener ude i virkeligheden har betydning for om landmanden kan opretholde sin retmæssige støtte uden han har indflydelse på situationen. Disse situationer bør behandles på lige fod med midlertidige ekspropriationer. Betydningen er den, at landmanden skal kunne undlade at anmelde et areal, men fortsat kunne bevare sine betalingsrettigheder, når ude fra kommende begivenheder medfører, at landmanden ikke kan opretholde sin landbrugsaktivitet.

Der er ingen særlig begrundelse for at netop midlertidige ekspropriationer skal være omfattet af reglen, med mindre reglen alene har til formål at imødekomme projekter, der angår opførelse af større anlæg. Dette er naturligvis åbenlys forskelsbehandling og derfor ikke lovligt.

Flemming Fuglede Jørgensen, formand, Borupgaard, Trudslevvej 58, 9480 Løkken. Mob. 20 30 00 03. mail: borupgaard@mail.tele.dk
Administration: Gl. Tårupvej 48, 7000 Fredericia. Tlf: 71 99 33 43. mail: info@baeredygtigtlandbrug.dk
Hjemmeside: www.baeredygtigtlandbrug.dk

Vedlagt er artikel fra TfL, der belyser problemstillingen om de væsentligste kriterier for at opnå landbrugsstøtte[1].

Vi anmoder om, at reglen skal formuleres i retning af:

> *"Stk. 2. NaturErhvervstyrelsen kan tildele betalingsrettigheder fra den nationale reserve til landbrugere, hvor betalingsrettigheder er bortfaldet som følge af [henvisning til 2 års reglen]. Det er en betingelse, at landmanden kan sandsynliggøre, at det ikke har været muligt at holde jorden i god landbrugsmæssig stand og landmanden er uden skyld heri".*

Situationer, herunder situationen om midlertidig ekspropriation bør uddybes med forklaring i vejledningen. Det er afgørende at forstå, at force majeure betragtninger ikke er et tilstrækkeligt værn for en række situationer. Det er eksempelvis ikke force majeure, at kommunerne ikke vedligeholder vandløb og der er formentlig også andre situationer, hvor landmanden rammes tilsvarende.

Hvis styrelsen vælger at fastholde bestemmelsen anmoder vi om, at der kommer en uddybende forklaring i høringsnotatet, der specifikt reflekterer over ovenstående betragtninger.

§ 23

Den foreslåede bestemmelse har følgende ordlyd:

> *"§ 23. Hvis et areal ved ansøgningsårets begyndelse fremstår med en allerede etableret produktionsafgrøde, som ikke høstes i ansøgningsåret, skal arealet vedligeholdes, så hovedafgrøden ikke hæmmes væsentligt af ukrudt."*

Gældende ret kan helt kort beskrives derhen, at landbrugere har ret til landbrugsstøtte for alle landbrugsarealer, så længe der pågår en landbrugsaktivitet og de lovligt kan opretholde god landbrugsmæssig stand.

Begrundelsen skal i givet fald være, at ukrudtsmængden i sig selv kan medføre, at jorden ikke længere er i god landbrugsmæssig stand. Hvis styrelsen mener, at der er behov for at definere "god landbrugsmæssig stand", så bør dette gøres selvstændigt og ikke pludselig fokusere på ukrudtsmængden. Der er så mange forhold, der kan være afgørende for, hvornår et areal er i "god landbrugsmæssig stand". Det er helt usagligt alene at fokusere på ukrudtsmængden. Det bemærkes desuden, at økologiske landmænd i visse tilfælde kan blive ramt uforholdsmæssigt hårdt.

Det foreslås, at bestemmelsen bortfalder.

§ 33, stk. 1

Reglen er så vidt ses ikke ændret, men får betydelig retsvirkning med bl.a. § 33, stk. 4. Reglen definerer hvornår et areal er omfattet af omlægnings- og pløjeforbuddet. Det er helt utilstrækkeligt, at angive "højt kulstofindhold" og våde jordbundsforhold. Kulstofindholdet bør præciseres, man kunne tage udgangspunkt i tærskelværdien for den bekendtgørelse, der angår tilskud til kulstofrige jorde hhv. bekendtgørelse om tilskud til kulstofrige jorde. Det bør ligeledes fastlægges, hvad der menes med "våde jordbundsforhold".

[1] https://pro.karnovgroup.dk/document/7000742053/1

Flemming Fuglede Jørgensen, formand, Borupgaard, Trudslevvej 58, 9480 Løkken. Mob. 20 30 00 03. mail: borupgaard@mail.tele.dk
Administration: Gl. Tårupvej 48, 7000 Fredericia. Tlf: 71 99 33 43. mail: info@baeredygtigtlandbrug.dk
Hjemmeside: www.baeredygtigtlandbrug.dk

Det bør formentlig præciseres i vejledningen, men burde komme i høring parallelt, fordi det skal være muligt at tage stilling til begge dele samtidig.

§ 33, stk. 3

Den foreslåede bestemmelse har følgende ordlyd:

> *"Stk. 3. Landbrugsparceller anmeldt i 2015, hvor mere end 50 procent af landbrugsparcellens areal udgjordes af miljømæssigt sårbart permanent græs, er omfattet af omlægnings- og pløjeforbuddet jf. stk. 2."*

Reglen er en åbenlys urimelig afvejningsregel. Det skal naturligvis kun være den del af arealet på parcellen, der faktisk er miljømæssigt sårbart permanent græs, der skal være omfattet af forbuddet i stk. 2.

Det er selvfølgelig praktisk for myndigheden, men det er reelt ekspropriation. Styrelsen bør i denne forbindelse angive, hvor mange arealer, der vurderes at være omfattet af § 33, stk. 3. Dette bør medtages i høringsnotatet. Styrelsen kan jo om nødvendigt ændre parcelafgrænsningen, så der ikke medtages for meget areal.

§ 33, stk. 4

Reglen virker ganske indgribende, og det kan være ganske svært på kort tid at gennemskue konsekvenserne og retstilling på området. Jeg anmoder på denne baggrund om, at Styrelsen mere systematisk redegør og meget grundigt for retstilstanden på området, hvor særligt de EU-retlige forhold bør belyses.

Reglen i sig selv er delvis uklar, når det af ordlyden fremgår: "[...]*plantedækket efter 2015*[...]". For det første bør det præciseres, at det er "år 2015". Men hvad vil det sige sig, at kriteriet i reglen er efter år 2015. Menes der 1. januar 2016? Eller menes der tidspunktet fra bekendtgørelsens ikrafttræden? Den nuværende retstilstand er desuden også uklar.

Så vidt ses, så regulerer RFO 1306/2013 forholdet i art. 93, stk. 3-5. Stk. 3. Reglerne angår KO og udgangspunktet angives i art. 93, stk. 3, hvorefter Danmark skal opretholde permanente græsarealer som de var i ansøgningsåret for år 2003. Art. 93, stk. 4, er en bemyndigelse til Kommissionen. En betingelse for at udnytte bemyndigelsen er, at andelen af permanente græsarealer er faldende. I art. 93, stk. 4, 2. afsnit, fremgår det, at Kommissionen bl.a. kan: "[...]*fastlægge betingelser og metoder til fastsættelse af, hvor stor en andel af permanente græsarealer og landbrugsland der skal bevares*[...]".

Det er under alle omstændigheder et ubetinget kriterie, at det permanente græsareal skal være faldende. Det må også være et ubetinget krav, at referenceåret er ansøgningsåret for år 2003.

Det fremgår af art. 93, stk. 5, at permanente græsarealer følger definitionen, der fremgår af KFO 1120/2009. Et centralt kriterie i forordningen er, at arealet skal have været uden for omdrift i 5 år og her ud over gælder er der en række undtagelser til permanente græsarealer.

RFO 1307/2013 har imidlertid sin egen selvstændige definition af permanent græs, hvilket gør det begrebsmæssigt sværere at forstå og sammenligne. Bl.a. er der her så vidt ses ingen undtagelser som ellers er tilfældet med RFO 1306/2013.

Flemming Fuglede Jørgensen, formand, Borupgaard, Trudslevvej 58, 9480 Løkken. Mob. 20 30 00 03. mail: borupgaard@mail.tele.dk
Administration: Gl. Tårupvej 48, 7000 Fredericia. Tlf: 71 99 33 43. mail: info@baeredygtigtlandbrug.dk
Hjemmeside: www.baeredygtigtlandbrug.dk

Under alle omstændigheder synes det problematisk, at hele bekendtgørelsens § 33 omtaler de permanente græsarealer som værende "udpegede". Det synes ikke at være korrekt, fordi der vel ikke sker en formel udpegning, der i givet fald vel bør udløse klageadgang? Pointen er, at de omfattede arealer jo helt modsat er en dynamisk klassificering, hvor arealet jo skal have højt kulstofindhold eller våde jordbund i Natura 2000-område. Ny viden kan jo medføre, at arealet pludselig falder ud af klassifikationen og dermed ikke er omfattet af forbuddet som angivet i § 33, stk. 2.

Der er formentlig flere nuancer i den påtænkte retstilstand, der synes at være problematiske og styrelsens anmodes om at redegøre for, hvor stort et areal der forventes at være omfattet.

Med venlig hilsen

Nikolaj Schulz
Chefjurist
Bæredygtigt Landbrug
mobil. +45 60 14 12 30
E-mail: nsc@baeredygtigtlandbrug.dk
Web: www.baeredygtigtlandbrug.dk